

Françoise GIROUD

Françoise Giroud, 1916 - 2003 yılları arasında yaşamış Fransız gazeteci, yazar ve politikacıdır. 20.yy'ın en önemli entelektüel kadınlarından birisidir. İsviçre, Lausanne doğumludur. Çok genç yaşta Fransa'ya yerleşmiştir.

Babası Türk kökenli Safarad Yahudisi (Salim Gourdjı), annesi ise Rus asıllıydı. 1953 yılında Fransız siyasetçi Jacques Servan- Schreiber'le birlikte ünlü haftalık haber dergisi L'Express'i kurdu.

Çok önemli siyasî görevlerde bulundu. 1974'de dönemin Cumhurbaşkanı Valéry Giscard d'Estaing, Giroud'yu hükümette görev almak üzere davet etti. Kadın İşlerinden Sorumlu Bakanlık'ta Devlet Sekreterliği yaptı. (Fransa'da çok önemli bir devlet görevidir).

Biyografi yazarlığı da çok ses getirdi. Alma Mahler, Lou Andréas Salomé ve Cosima Wagner önemli biyografik eserlerinden yalnızca birkaçıdır. Yazdığı biyografiler önemli psikolojik ve sosyolojik incelemeler içerdiği için Fransa'nın önemli kadın yazar figürleri arasında sayılır.

Eserleri:

Bütünüyle Paris, Gallimard, 1952.

Yeni Yüzler (Portreler), Gallimard, 1954.

Yeni Akım, Gallimard, 1958.

Eğer Yalan Konuşuyorsam, Stok, 1972; LGF/ Cep Kitabı, 1973.

Bir Avuç Su, Robert Laffont, 1973.

Güç Komedisi, Fayard, 1977; LGF, Cep Kitabı, 1979.

İnanıklarım, Grasset, 1978; LGF/ Cep Kitabı, 1979.

Onurlu Bir Kadın, Fayard, 1981; LGF / Cep Kitabı, 1982.

Keyfince Yaşamak, Mazarine, 1983; LGF /Cep Kitabı, 1984.

Christian Dior, Editions du Regard, 1987.

Alma Mahter ya da Sevilme Sanatı, Robert Laffont, 1988; Cep Baskısı, 1989.

Beni Dinleyin (Günter Grass'la Birlikte), Maren Sell, 1988; Cep Baskısı, 1990.

Kendine Özgü Dersler, Fayard, 1990; LGF/ Cep Kitabı, 1992.

Jenny Marx Ya Da Şeytanın Karısı, Robert Laffont, 1992; Feryane, 1992, Cep Baskısı 1993.

Kadınlar ve Erkekler (Bernard-Henri Lévy ile birlikte), Orban, 1993.

Bir Parislinin Günlüğü, Sebil, 1994.

Benim Çok Değerli, Tath Aşkım, Grasset, 1994.

Kaplan Yüreği, Plon/Fayard, 1995.

Yılın Köpeği. Bir Parislinin Günlüğü 2, Sebil, 1996.

Anais M. MARTIN

İstanbul'da çok eski Moda'lı bir ailenin kızı olarak dünyaya geldi. Tüm eğitimini bu kentte yaptı. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi Bölümü'nden ve İstanbul Belediye Konservatuarı (sonraki yıllarda Devlet Konservatuarı) Piyano ve Şan Bölümleri'nden pekiyi derece ile mezun olduktan sonra, İstanbul Devlet Operası'na kristal-solist kadrosu ile atanarak bu sanat kurumunda otuz yıl çalıştı.

Pek çok piyano, şan, tiyatro (dili doğru konuşma, artikülasyon, mimik, vücut dili) öğrencisi yetiştirdiği yurdundan âlevi nedenlerle ayrı- ayrı Fransa'ya yerleşti. Fransa'nın Nice şehrindeki operaya sınavla kabul edilen Anais. M. Martin, bu kurumda da beş yıl korist olarak görev yaptı. Bunun yanı sıra yine Fransa'da Story Telling (masalcı-meddah) festivallerinde dokuz farklı dilden şarkılar söyleyerek yurdunu en iyi şekilde temsil etmeye özen gösterdi. Opera sanatçılığının yanı sıra, kırk yıldır aralıksız yazan A. Martin'in makaleleri, kitap tanıtım yazıları, özgün öyküleri, denemeleri çeşitli dergilerde yayınlanmıştır. Yazarın ilk çevirisi, 1968 yılında Dünya gazetesi Kültür Sanat sayfasında çıkmıştır.

“Ermenice ve Türkçe benim iki ana dilimdir” diyen müzisyen ve yazar Anais M. Martin, Fransızca ve İngilizceyi çok iyi derecede konuşur. “Diğer dillerle de aram iyidir” diyen yazar, Almanca, İtalyanca, İspanyolca ve Yunanca'yı derdimi anlatacak kadar konuşurum diyor ve ekliyor: “Doğa, hayvanlar, müzik, çocuklar ve tabii kitaplar benim yaşam kaynaklarımdır, bu kaynaklar olmadan nefes bile alamam.”

Anais M. Martin'in “Balkabakları” adlı ilk tehcir öyküleri kitabı, Boğaziçi Üniversitesi GETEM ((Görme Özürlüler Eğitim Merkezi) tarafında n sesli kitap haline getirilerek, Üniversite Kitaplığına alınmıştır. Yazarın, 2010 İstanbul Dünya Başkenti projesi kapsamında yayınlanan “Küçük Moda” kitabı, Fransa'nın en büyük kütüphanesi BNF (Bibliothèque Nationale de la France) bünyesine alınarak Türk Yazarları Bölümünde sergilenmektedir.

Koyu Fenerbahçe'li olan yazar Anais M. Martin, Fransa'da IFAW (International Foundation for Animals of the World) Dünya Hayvanlarını Koruma kuruluşunun onur üyesidir.

YAZARIN YAYINLANMIŞ YAPITLARI:

Uyduruk Masallar (10 masallık dizi), Morpa Yayınları; *Balıh Masallar*, Özyürek Yayınları; *Küçük Moda*, (İstanbul'um dizisi kapsamında), Heyamola Yayınları; *Kahire'nin Mor Güllü*, Aya Kitap; *Mektup Özlem giderir mi?*, Morpa Yayınları; *Kaala'nın Romanı* (ilk gençlik), Özyürek Yayınları; *Eski İstanbullular* (röportajlar), Heyamola Yayınları; *Ve Yola Çıktılar* (1914-18 tehcir öyküleri), Evrensel Yayınları; *Aslan Leo'ya Masallar* (on kitaplık dizi), Özyürek Yayınları; *Küçük Moda (Her Yeri Resim Gibi)* Kadıköy Life Yayınları.

ÇEVİRİLERİ:

Kader Ağlarını Örerken (Fr.dan), Pencere Yayınları; *Ararat-Ağrı Dağının Öte Yüzü* (İng.den) Pencere Yayınları; *Kara Kitap* (Fr. Ve İng.den) Pencere Yayınları; *Tokath Yetvart'ın Anıları* (Fr.dan), Pencere Yayınları; *Von Papan'in Anıları* (Fr.dan) Tarihi Kitabevi Yayınları.

15.

1914 yılında tam da festival başlamak üzereyken Birinci Dünya Savaşı patlak verdi. 350.000 dolar (en sadık müşteriler) tutarında festival bileti iade edildi. Doğal ki herkesin parası ödenince durum zorlaştı ama altından kalkılmaz bir hal yoktu. Öte yandan neredeyse herkes çarpışmaların kısa süreceğine ve zafer kazanılacağına inanıyordu.

Beklenilenin tam tersi oldu... Savaş uzun sürdü ve yenilgiyle bitti. Dört yıl süren savaşın ardında bıraktığı zarar ziyan da ayrı tabii.

Bayreuth'e on yıl hüküm sürecek bir sessizlik çöktü.

Diğer taraftan da bir zamanlar Wagner'in Siegfried'i askere göndermeme arzusunu vasiyet kabul eden Cosima, özel izinlere başvurarak bu arzuyu hayata geçirmeye uğraşıyordu. "Müziğe karşı işlenmiş insanlık suçu" diye nitelediği askerlik görevini maddî mânevi gücünü kullanarak bertaraf etmek için elinden geleni ardına koymadı. Asıl amacı neydi?? Oğulcuğunu altın kafeste tutup 1917'de zafer çanları eşliğinde sekseninci doğum gününü kutlamak. Zafer çanları mı? Ortalıkta çan man yoktu!

Cosima vasiyetini hazırladı. Varlığının tamamını evlâtları arasında paylaştırdı. Her birine gelirinin belli bir yüzdesini veriyordu ama Bayreuth neredeyse tamamen Siegfried'in oluyordu. Yani oğlunun yanını tutarak onu çok geniş çapta desteklemiş oluyordu. Tabii bu mal varlıklarının geliri çok büyük bir servet ediyordu. Yani Wagner'in çocukları zengindi... Çok zengin! Ancak... savaşın sona ermesiyle birlikte baş

gösteren enflasyon, ellerindeki parayı gözle görülür bir hızla eritti, yuttu.

Cosima çok çabuk durumun farkına vardı. Nasıl varmasını? Bugün 1000 Mark değerindeki bir şey ertesi gün 5000 Mark oluveriyordu. Wagnerlerin 7 milyon Mark nakit serveti âdetâ buharlaştı, yandı bitti kül oldu! Yiyecek, karneye bağlanmıştı. Wahnfried'dekiler soğuktan donmak üzereydiler, tir tir titiyorlardı, çünkü kömür bulunamıyordu. Camlı büyük holün bulunduğu bölüm kapatıldı. Geriye bir tek ilk kat kalmıştı. Soba ile ısıtılmaya çalışılan odada Cosima, bakıcısı hemşire ile kalıyordu. Siegfried, karısı ve çocukları da buraya âdetâ yığılmıştı! Onun eski garsoniyerinde kalıyorlardı. Bahçivanın evi ve üst katı, evde çalışanlar tarafından işgal edilmişti.

Cosima'nın fiziksel ve ruhsal olarak çökmesinin asıl nedeni festivaldi. Festival yeniden nasıl canlandırılabilirdi? Gücünü yitirmiş olmak onu çıldırtıyordu. Annesini zayıf noktadan yakalayan, Siegfried olacaktır. Ama annesine saygısı da çok büyüktü. Cosima oğlunu puta tapar gibi seviyordu. Ona her zaman şöyle derdi: "Sen benim yaşam sevincimsin. Ah Siegfried, yüreğime barış getirensin, kutsanmış bir sevgi bu." Kızlarına ise: "Yalnızca Siegfried için yaşayınız! O, merkezdedir. Düşünceleriniz hep ona yoğunlaşsın" demişti. Bu konuşmadan sonra Wagner'in çocukları bazı duygusal zorluklar yaşadılar...

Cosima'nın oğluna duyduğu adanmış sevgisi (aşkı) aslında Siegfried'in çok işine geliyordu. O, ayrıcalıklı evlât olmanın avantajlarını sonuna kadar kullandı. Zaten böyle bir ayrıcalığa da ihtiyacı vardı.

Derken genç ve güzel bir İngiliz ile evlendi. Winifred adlı (ya da kısaca Winnie) bu genç hanım zamanın ünlü piyanisti Klindworth¹ tarafından evlât edinilmişti. Winnie, Wah-

1 Klindworth: Karl Klindworth (1830-1916): Alman besteci, pianist, orkestra şefi, violonist ve Almanya'da önemli bir müzik editörü-

nfried'de olumlu karşılandı. Üstelik bir de Wieland adlı bir erkek çocuk dünyaya getirdikten sonra, ailede yerini iyice sağlamlaştırmıştı. Ne de olsa bu erkek bebek gerçekten de saf kan Wagner'di! Bir prensti! Öteki mi? Yani daha önceki mi? O, bir piçti ve adı anılmıyordu! Beidler, yani Isolde'nin oğlu ise söz konusu bile değildi. Cosima, onu tamamen yok sayıyordu.

Wieland'ın dünyaya geldiği gün Cosima, Wagner'in ölümünden beri ilk kez piyanonun başına oturdu ve Wagner'in oğlu için bestelediği *Siegfried İdyll* (İdil sözcüğü "el değmemiş masumiyeti, saf sevgiyi" ifade eder, çev. notu) adlı parçayı çalmaya başladı ama daha ilk notaları çalarken parmakları birbirine karıştı... Daha sonra bir daha asla piyanonun tuşlarına el sürmeyecekti.

Siegfried ve karısı, Wagner ailesine üç evlât daha verdiler: Friedlind, Wolfgang ve Verena...

Bayreuth hâlâ uykudadır ve doğal olarak hayat çok zordur. 1922 yılında Siegfried, yakın dostu Franz Stassen'e² şöyle yazıyor: "Yorgunluktan gebersem de yılın on ayı konser vermek zorundayım. Bütçe açığını kapatmak için orta halli şehirlerde çalışıp para kazanmam gerekiyor. Her yıl, yıl sonunda gelirimizin ve masraflarımızın üzerine konan vergi arttırılıyor!"

Bu arada bir de kimileri hile, düzenbazlık, ahlâksız seks oyunları dönemiyle ilgili şantaj yapıp Siegfried'den para sızdırarak homoseksüellik döneminin acısını çıkartıyorlardı. Bununla birlikte tam işler biraz yoluna girmişken Winnie ga-

dü.1852'de Weimar'a gitti ve orada Franz Liszt'in öğrencisi oldu. Wagner'e hayrandı. Öğrencilerinde biri ünlü Hans von Bülow'dur.

2 Franz Stassen: (1869 –1949): Alman ressam ve illüstrasyon sanatçısıdır. Wagner'e hayranlığı bilinir. Onun Nibelungen Halkası ve Parsifal adlı operaları için pek çok illüstrasyon çalışması yapmıştır. Siegfried'in de çok yakın dostudur.

rip bir adamı Wahnfried'e çağırıyordu. Garip bıyıklı, tuhaf Tirol pantolonları giyen bu adam, robot gibi mekanik hareketler yapıyordu. Acayip, âdetâ manyetik bakışlarıyla köpekleri ve çocukları etkisi altına alıyor, ödlerini koparıyordu. Adından söz ettirmeye başlayan bu adamın adı, Adolf Hitler idi.

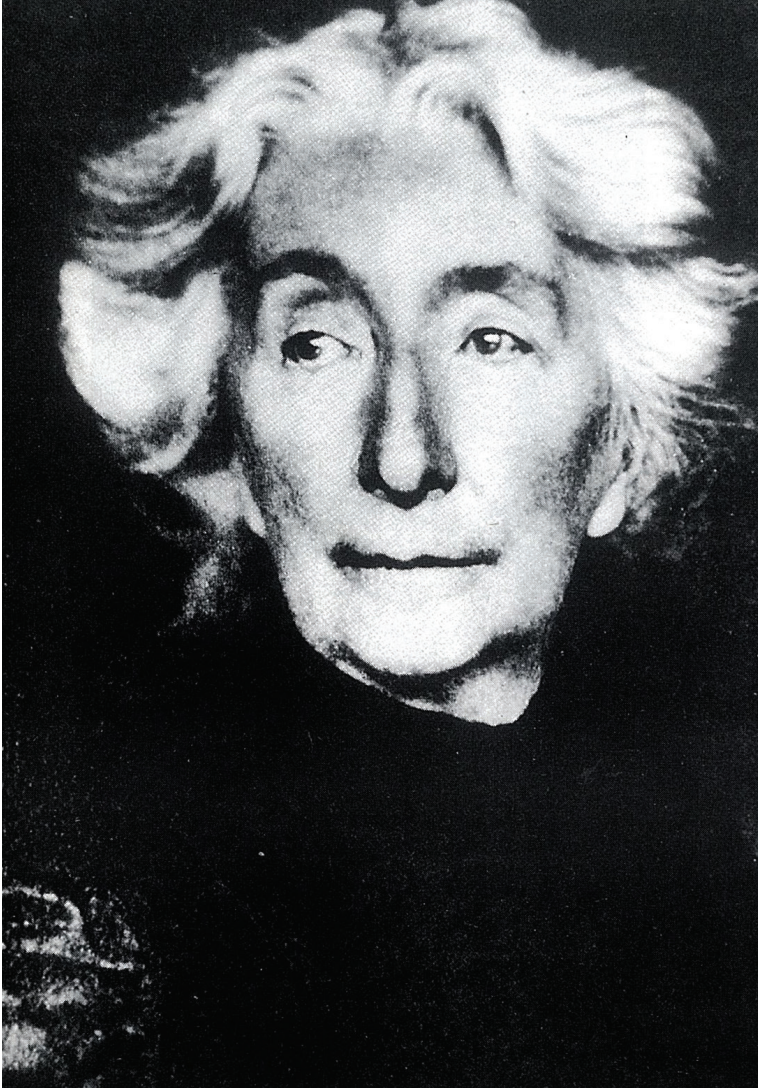
Winnie, çok ateşli ve çılgınlık derecesinde bir Hitler hayranıydı. Öyle ki onu sık sık Wahnfried'e davet ediyor, hattâ bazı geceler Hitler onlarda geceyi geçiriyordu. Siegfried onu kendi küçük evinde konuk ediyordu. Çocuklar, Adolf amcanın etrafında fır dönüyorlar, sık sık onunla fotoğraflar çektiriyorlardı. Cosima'nın evdeki bu bayram havasından(!) ne anladığını bilmiyoruz ama zaten artık yaşlı hanımın gözleri hiç görmüyordu.

Hitler hapse düştüğünde, Winnie ona koliler dolusu yiyecek, yazı yazabilmesi için bolca kâğıt gönderiyordu. Anlaşılacağı gibi Winnie, Hitler'in ünlü *Mein Kampf*³ adlı eserinin yazılışından haberdardı.

Masum ve dürüst çocuk(!) Siegfried, yaklaşan Nasyonal Sosyalist dalganın pek de farkında değildi. Ona göre bir şeyler olacaksa, monarşi en hayırlısıydı. Karısının fanatizmiyle de pek ilgilendiği yoktu. Ancak arada bir: "Benim yeniden oluşturmaya çalıştığım her şeyi yıkıyor" diyerek sızlanıyordu. "Yeniden oluşturmak" derken ne demek istiyordu?

Doğal ki festival(!) işleri iyi gitmiyordu. Bayreuth'u yeniden canlandırmak için sponsor/maddi yardım gerekiyordu. Gerekli sermayeyi bulabilmek için '*Alman Festival Birliği*'

3 Adolf Hitler: *Mein Kampf* (Benim Savaşım ya da Benim Mücadelem) adlı eserini 1924-25 yıllarında dokuz ay boyunca Landsberg'te hapiste yatarken yazmaya başlamış, haksızlığa uğradığına inanan Hitler, intikam alma planları içeren kitabını oluşturmuştur. Hikâye aynı zamanda Nasyonal Sosyalist Parti'nin kuruluş yıllarını da içerir. Ultra Nasyonalist Hitler'in bu fikirlerini nereye kadar vardığı herkesçe bilindir.

Cosima

Hayatının son günlerinde

*Liszt'e katlandı, Bülow'a katlandı, Wagner'e katlandı
en sonunda kendini (kişiliğini) buldu.*

Richard Wagner Ulusal Vakıf arşivinden